

2024-09-18

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Promemorian Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11)

Ju2024/01351

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (nämnden) har anmodats att yttra sig över innehållet i rubricerad promemoria.

Nämnden har granskat förslagen främst med utgångspunkt från sin uppgift att ur ett rättssäkerhets- och integritetsskyddsperspektiv utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

Med den utgångspunkten önskar nämnden föra fram följande.

Allmänna synpunkter

Nämnden har förståelse för polisens behov av effektiva verktyg och ny teknik för att bekämpa organiserad eller annan allvarlig brottslighet och att utökade möjligheter till kamerabevakning och informationsutbyte utgör viktiga delar i det arbetet. Strävan efter skyndsamma ändringar av lagstiftningen riskerar dock att leda till brister i utredningsarbetet, vilket inte är godtagbart. Den nu remitterade promemorian innehåller bl.a. förslag som innebär kraftigt ökade möjligheter för polisen att behandla personuppgifter som samlas in genom kamerabevakning, av vilka merparten av uppgifterna inte kommer att röra personer med koppling till brottslig verksamhet. Enligt nämndens mening anlägger promemorian ett ensidigt myndighetsperspektiv. Överlag ges inte integritetsriskerna det utrymme som fodras vid lagstiftning som begränsar enskildas fri- och rättigheter. Det medför att förslagen som läggs fram inte med den noggrannhet som krävs har vägts mot de intrång i den personliga integriteten som de innebär. Det saknas vidare genomgående nödvändiga analyser och bedömningar av hur föreslagna tillägg och ändringar förhåller sig till redan befintlig reglering i polisens brottsdatalog.

Nedan lämnas vissa övergripande synpunkter på valda delar av promemorians förslag.

Förslagen om ett undantag från den dokumenterade intresseavvägningen i kamerabevakningslagen och en ny rättslig grund i polisens brottsdatalog (avsnitt 11.2)

Promemorians förslag – som bl.a. syftar till att underlätta polisens användning av ANPR-teknik – innebär att kamerabevakning som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen bedriver på platser som allmänt används för trafik med motorfordon ska undantas från kravet på dokumenterad intresseavvägning enligt 14 a och b §§ kamerabevakningslagen. Den integritetsförlust den utökade möjligheten till kamerabevakning medför föreslås kompenseras genom att det införs regler i polisens brottsdatalog om vilka personuppgifter som får användas, för vilka ändamål och hur länge användningen får ske.

Befintliga undantag från intresseavvägningen i kamerabevakningslagen är begränsade till specifika platser eller situationer. Införandet av nya undantag bör förutsätta att intresset av bevakning regelmässigt, och över tid, väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (se prop. 2022/23:109 s. 35). En allmän avvägning mellan bevaknings- och integritetsintresset ska alltså vara möjlig att göra på förhand. Nämnden ställer sig frågande till hur en sådan bedömning är möjlig att göra i detta fall, och konstaterar att det är problematiskt att promemorian inte resonerar kring tidigare förarbetsuttalanden och proportionaliteten av den föreslagna åtgärden.

Vidare innebär den lagtekniska lösning som valts ett avsteg från synsättet att samla de regler som särskilt behövs för kamerabevakning i en lag (se prop. 2017/18:231 s. 30). Lämpligheten av att införa särregler för viss personuppgiftsbehandling som rör kamerabevakning i polisens brottsdatalog kan ifrågasättas, eftersom det bidrar till att göra ett redan komplext regelverk mer svåröverskådligt och otydligt. Det är även oklart hur den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 1 a § polisens brottsdatalog, som reglerar vilka personuppgifter som får användas, för vilka ändamål och hur länge, förhåller sig till andra bestämmelser i lagen.

I promemorian redogörs relativt utförligt för polisens behov för att på ett flexibelt sätt kunna bedriva kamerabevakning med ANPR-teknik på vägar. Nämnden saknar dock resonemang om och analys av de integritetsintressen som gör sig gällande. En ytterligare analys av behoven av de föreslagna ändringarna ställda mot de integritetsrisker som de kan medföra för enskilda måste göras i den fortsatta beredningen. I avsaknad av en sådan analys kan nämnden inte tillstyrka förslagen. De öppnar upp för en mycket omfattande insamling av personuppgifter som till största delen kommer att omfatta personer som inte har koppling till brottslig verksamhet. Nämnden anser

därför, tvärtemot bedömningen som görs i promemorian, att den föreslagna regleringen inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser skyddet för den personliga integriteten.

Förslaget om tillstånd att använda system för biometrisk fjärridentifiering i realtid (avsnitt 11.4)

Användning av biometrisk fjärridentifiering i realtid på allmänt tillgängliga platser för brottsbekämpande ändamål är som utgångspunkt förbjuden enligt AI-förordningen. En medlemsstat har dock möjlighet att helt eller delvis tillåta användning av sådana system, inom vissa gränser och med vissa villkor. I promemorian lämnas ett förslag som reglerar för vilka syften och under vilka förutsättningar Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får beviljas sådant tillstånd.

En grundläggande förutsättning för att kunna ta ställning till förslaget är att konsekvenserna av att införa en sådan möjlighet i svensk rätt analyseras utifrån ett integritets- och rättssäkerhetsperspektiv. I avsaknad av en sådan analys avstyrker nämnden förslaget.

Förslaget om att uppgifter från kamerabevakning ska kunna göras gemensamt tillgängliga (avsnitt 11.7)

I promemorian föreslås att allt material som samlats in genom kamerabevakning får göras gemensamt tillgängligt. I syfte att motverka risken för otillbörliga intrång i den personliga integriteten föreslås att tillgången till sådant material ska begränsas till särskilt angivna tjänstemän som är i behov av uppgifterna för vissa närmare angivna syften. Det föreslås också att uppgifterna får behandlas i sex månader från det att de samlades in.

Kamerabevakning möjliggör insamling av stora mängder olika uppgifter varav den övervägande delen rör enskilda mot vilka det inte finns misstankar om brott eller brottslig verksamhet. Som också konstateras i promemorian finns det redan i dag i många fall möjlighet att göra personuppgifter tillgängliga med stöd av befintliga bestämmelser (s. 191). Med hänsyn till det och till den ökade risken för intrång i den personliga integriteten som den föreslagna ordningen skulle innebära kan förslagen i promemorian inte godtas utan en närmare analys.¹ I sammanhanget kan noteras att Polismyndigheten har hemställt om författningsändringar i bestämmelserna om gemensamt tillgängliga uppgifter

---

¹ Se även nämndens remissyttrande den 23 mars 2022 över betänkandet Åtgärder i gränsnära områden (SOU 2021:92).

i polisens brottsdatalag i syfte att få ett regelverk som är bättre anpassat till dagens situation.² Förslagen i promemorian kan behöva analyseras även ur det perspektivet.

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. I beslutet har Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Anna Ekström, Matheus Enholm, Stephen Jerand, Jon Karlfeldt, Helene Odenjung och Per Schöldberg deltagit.

Föredragande har varit Ia Hamlin.

Gunnel Lindberg

---

² Hemställan om ändring av bestämmelserna om gemensamt tillgängliga uppgifter i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, 2024-07-05